

Nr 73.

Ankom till riksdagens kansli den 14 december 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om statlig nöjesskatt jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I en den 17 november 1939 dagtecknad proposition, nr 86, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om statlig nöjesskatt.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För nöjestillställning, som avses i förordningen den 30 maj 1919 (nr 256) om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar eller å vilken nämnda förordning eljest äger tillämpning, skall efter vad nedan sägs till staten utgå skatt, benämnd statlig nöjesskatt.

Statlig nöjesskatt utgår allenast i kommun, där avgift enligt nyssnämnda förordning uttages. Har kommun efter ingången av december månad 1939 beslutat upphörande av sådan avgift, skall statlig nöjesskatt dock utgå i kommunen.

2 §.

Statlig nöjesskatt upptages i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning, och utgör 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset.

Medgives rätt att mot betalning deltaga i nöjestillställning utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, beräknas skatten å bruttobeloppet av in-
flutna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen samt utgår med 10 procent av nämnda belopp. Kan tillförlitlig utredning ej

vinnas angående den verkliga bruttoinkomsten, uppskattas denna till bruttoinkomsten vid utsålt hus eller efter annan lämplig beräkningsgrund.

3 §.

Beträffande nöjestillställning, som äger rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, äger vederbörande länsstyrelse medgiva befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

4 §.

Den myndighet, som har att verkställa uppbörd av avgifter enligt ovan nämnda förordning den 30 maj 1919, åligger att i enlighet med gällande grunder fastställa beloppet av samt uppbära statlig nöjesskatt.

I kommun, där sådan avgift efter beslut, varom i 1 § andra stycket förmäles, icke upptages, skall nämnda åliggande fullgöras av den myndighet, som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder.

5 §.

Vad i 4, 7 och 8 §§ ovan nämnda förordning den 30 maj 1919 stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om statlig nöjesskatt.

6 §.

Erforderliga föreskrifter om inbetalning och indrivning av statlig nöjesskatt, kontroll över skattens utgörande samt ordningen för anförande av besvär över ålagd eller uttagen skatt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1940 och gäller till och med den 30 juni 1941.

Statlig nöjesskatt skall icke utgå för biljett, som före ikraftträdandet sålts att gälla för ett flertal tillställningar, av vilka minst en äger rum före samma tidpunkt.

Till utskottets behandling ha överlämnats följande, i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

1) de likalydande motionerna nr 42 i första kammaren av herrar *Sandén* och *Wagnsson* samt nr 57 i andra kammaren av herrar *Persson* i Tidaholm och *Nilsson* i Göteborg, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 2 § i förslaget till förordning om statlig nöjesskatt att densamma erhåller följande lydelse:

2 §.

Statlig nöjesskatt upptages i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning med undantag för biograf-föreställning och utgör tio procent utav biljettpriset.

Vid biografföreställning, vid vilken till övervägande del utländsk film visas, upptages skatt med femton procent utav biljettpriset.

Medgives rätt — — — lämplig beräkningsgrund.;

2) motionen nr 55 i andra kammaren av herrar *Ericsson* i Kinna och *Sundström* i Skövde, i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i 1 § av förslaget till förordning om statlig nöjesskatt att sådan skatt kommer att uttagas i alla rikets kommuner samt att 3 § får en sådan formulering att för tillställning, som uteslutande avser idrottens främjande, befrielse från statlig nöjesskatt måtte i vederbörlig ordning kunna beviljas;

3) motionen nr 60 i andra kammaren av herr *Hallén*, i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i det i propositionen nr 86 framlagda förslaget till förordning om statlig nöjesskatt, att sådan skatt skall utgå oavsett om kommunal nöjesskatt uttages i kommunerna eller icke; samt

4) motionen nr 61 i andra kammaren av herr *Karlsson* i Munkedal, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att statlig nöjesskatt skall upptagas i alla rikets kommuner, att beslutet om upptagande av statlig nöjesskatt endast skall avse tiden 1 januari 1940 till och med den 31 december 1940, att statlig nöjesskatt skall beräknas efter 10 procent å bruttosumman för varje skattepliktig nöjestillställning samt att ekonomisk förening eller aktiebolag, som äger samlingslokal, vari fackliga, politiska, ideella och liknande sammanslutningar hålla möten, eller ekonomisk förening som äger folkparksanläggning där teaterföreställningar eller andra kulturella förströelser anordnas för allmänheten, skall, på sätt som förordnas angående nöjestillställning uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål kunna, för nöjestillställning avseende anskaffande av medel till gäldande av ränta och amortering av skuld på respektive fastigheter, erhålla befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt.

Beträffande de skäl, som i motionerna anförts till stöd för de däri framställda yrkandena, får utskottet hänvisa till motionerna.

Till utskottet har i anledning av förevarande proposition inkommit en den 1 december 1939 dagtecknad skrift av Aktiebolaget Gröna Lunds tivoli, en den 9 december 1939 dagtecknad skrift av Sveriges tivoliägareförening samt en skrift av sistnämnda dag från Sveriges ambuleringstivolirörelse.

Landskommunernas förbunds centralbyrå har beretts tillfälle att till utskottet framföra sina synpunkter på de i propositionen berörda frågorna.

Enligt förordningen den 30 maj 1919 (nr 256) om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar äger kommun,

inom vilkens område försiggår nöjestillställning, vartill allmänheten har tillträde mot avgift, för sådan tillställning uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt.

Nøjesskatten upptages som regel i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning, och utgår med följande belopp:

1) vid konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning, uppvisning i konstnärlig dans samt uppvisning i icke professionell idrott: 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset;

2) vid biografföreställning: 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, 10 öre för biljett, vars pris överstiger 50 öre men ej 1 krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset; samt

3) vid andra i förordningen avsedda tillställningar, såsom cirkus-, varieté- och kabaretföreställning, uppvisning i professionell idrott, danstillställning kapplöpning, förevisning av djur, marknads- och tivolinöjen m. m.:

2 öre för biljett, vars pris är högst	10 öre,
5 » » » , » »	överstiger 10 öre men ej 25 öre,
10 » » » , » »	» 25 » » » 50 » ,
15 » » » , » »	» 50 » » » 75 » ,
20 » » » , » »	» 75 » » » 1 krona,

och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställning utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, beräknas skatten å bruttobeloppet av influtna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen och utgår med 10 procent i fråga om tillställningar av den lägst beskattade klassen samt eljest med 20 procent av nämnda belopp.

Kommun må — med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna för i förordningen avsedda slag av nöjestillställningar — besluta om tillämpning av lägre skattesatser. Beslut härom erfordrar för sin giltighet godkännande av länsstyrelsen. Vidare äger kommun, när skäl därtill äro, för visst fall eller beträffande vissa slag av tillställningar medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Till nöjestillställning hänföres icke tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringsyfte.

Förordningen äger icke heller tillämpning å nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som stadigvarande begagnas för teaterns verksamhet i huvudstaden. Om avgift för sådan nöjestillställning gälla särskilda föreskrifter, innebärande bland annat att influtna medel skola användas för dessa teatrar verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Genom kungörelse den 16 juli 1919 (nr 529) ha närmare föreskrifter meddelats rörande tillämpningen av förutnämnda förordning. Där kommun ej annorlunda bestämmer, tillkommer det enligt kungörelsen den myndighet,

som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder, att i enlighet med gällande grunder fastställa beloppet av nöjesskatt samt att uppbära sådan skatt.

Under den tid nöjesskatteförordningen varit i kraft, visar antalet kommuner, inom vilka nöjesskatt upptagits, en i stort sett fortgående ökning. År 1938 uttogs nöjesskatt i alla städer utom Torshälla, Huskvarna och Höganäs, i omkring $\frac{5}{6}$ av rikets köpingar, i $\frac{2}{3}$ av samtliga municipalsamhällen och i nära hälften av landskommunerna. Beloppet av influten nöjesskatt utgjorde nämnda år i runt tal 9.6 milj. kronor, varav 7.7 milj. influtit från städerna och 1.9 milj. från landsbygden.

I förevarande proposition föreslås införande av en statlig nöjesskatt för vinnande av ökade statsinkomster. Departementschefen har erinrat att tidigare inom riksdagen väckta förslag om nöjesskattens ombildning till statskatt avvisats under hänvisning till nöjesskattens finansiella betydelse för kommunerna ävensom till de svårigheter och kostnader som kunde antagas uppstå för statsmyndigheterna vid skattens handhavande. Det nu framlagda förslaget innebär, att en statlig nöjesskatt skulle införas vid sidan av den kommunala och uppbäras i samband med denna genom de kommunala myndigheternas försorg. Enligt förslaget skulle vidare den statliga nöjesskatten omfatta samma slag av nöjestillställningar, som i 1919 års förordning angivas som skattepliktiga. Framför allt med hänsyn till önskemålet att göra uppbördsförfarandet så enkelt som möjligt har departementschefen funnit det motiverat att låta statlig nöjesskatt utgå allenast i kommun, där skatt enligt nyssnämnda förordning uttages, en begränsning som ur statsfinansiell synpunkt betecknas såsom varande av underordnad betydelse. Därest kommun efter december månads början beslutat upphörande av den kommunala nöjesskatten, skulle statlig nöjesskatt dock utgå i kommunen. Den statliga nöjesskatten föreslås skola utgå med samma belopp som den kommunala nöjesskatten i fråga om tillställningar av den lägst beskattade klassen eller med 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver med 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset. För de fall, då biljett icke utlämnas, skulle skatten utgöra 10 procent av influtna avgifter.

Beträffande nöjestillställning, som anordnats uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, skulle vederbörande länsstyrelse äga medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Avkastningen av skatten har av departementschefen beräknats till 7 à 8 milj. kronor för helt budgetår.

Utskottet biträder det av statsfinansiella skäl framlagda förslaget om införande av en statlig nöjesskatt vid sidan av den kommunala.

Utskottet.

Vid den närmare utformningen av denna beskattning möta — såsom även de med anledning av propositionen väckta motionerna giva vid handen — åtskilliga spörsmål, beträffande vilka skäl kunna åberopas för en annan

lösning än den i propositionen föreslagna. Av principiella skäl finner utskottet sålunda, att den statliga nöjesskatten bör omfatta samtliga kommuner i stället för att, såsom departementschefen föreslagit, begränsas till de kommuner, där nöjesskatt enligt 1919 års förordning utgår eller till ingången av innevarande månad utgått. Utskottet har emellertid av praktiska skäl icke kunnat nu föreslå en sådan utvidgning av beskattningen men vill framhålla önskvärdheten av att berörda spörsmål utan dröjsmål göres till föremål för närmare utredning inom finansdepartementet. En dylik utredning synes jämväl böra innefatta frågan om en revision av 1919 års förordning, som i flera hänseenden visat sig vara föråldrad. Vid utredningen bör vidare övervägas, i vad mån de önskemål, som framställts i berörda motioner och i till utskottet ingivna framställningar, kunna vara förtjänta av beaktande. Särskilt synes det utskottet böra undersökas, huruvida skatteskalen i 1919 års förordning kan givas en lämpligare avvägning, ävensom huruvida en liknande differentiering av den statliga nöjesskatten bör genomföras. I sistnämnda hänseende åsyftar utskottet närmast det förhållandet, att enligt det nu framlagda förslaget biljetter med låga priser komma att drabbas av en procentuellt mycket hög skatt.

Med det nu anförda har utskottet jämväl tagit ställning till de i motionerna framlagda förslagen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen måtte,

1) med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt med avslag å de likalydande motionerna I: 42 och II: 57 ävensom motionerna II: 55, II: 60 och II: 61, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om statlig nöjesskatt;

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning — under beaktande av vad i detta utlåtande anförts — rörande en revision av bestämmelserna om beskattning av offentliga nöjeställningar samt till 1940 års riksdag framlägga de förslag, till vilka utredningen kan föranleda.

Stockholm den 14 december 1939.

På första särskilda utskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 72.